

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	10Sžz/13/2014
Identifikačné číslo spisu:	9014010113
Dátum vydania rozhodnutia:	15.07.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Zuzana Ďurišová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:9014010113.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a z členov JUDr. Jany Henčekovej, PhD. a JUDr. Petra Paludu v právnej veci navrhovateľa: Kaufland Slovenská republika, v.o.s., Trnavská cesta 41/A, Bratislava, IČO: 35 790 164, zastúpeného PRK Partners, s.r.o., Hurbanovo námestie 3, Bratislava, IČO: 35 978 643, proti odporcovi: Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky, Dobrovičova 12, Bratislava, v konaní o návrhu na ochranu pred nezákonným zásahom odporcu, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky konanie o návrhu na ochranu pred nezákonným zásahom v časti týkajúcej sa bodu 1 petitu z a s t a v u j e .

Vo zvyšnej časti návrh z a m i e t a .

Účastníkom náhradu trov konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Návrhom z 3. októbra 2014 označeným ako „Žaloba na ochranu pred nezákonným zásahom“ sa navrhovateľ domáhal vydania nasledovného rozsudku:

1. Najvyšší súd Slovenskej republiky zakazuje odporcovi pokračovať v porušovaní práv navrhovateľa, najmä práva na ochranu súkromia a na spravodlivý proces, v konaní č. 3872/2013 vo veci kontroly vykonávanej u navrhovateľa so zameraním na dodržiavanie ustanovení zákona č. 362/2012 Z.z. o neprimeraných podmienkach v obchodných vzťahoch, ktorých predmetom sú potraviny (ďalej len „zákon o neprimeraných podmienkach“) začatej na základe Poverenia č. 20/2013 zo dňa 5. septembra 2013. Najvyšší súd Slovenskej republiky zakazuje odporcovi najmä používať podklady a dôkazy získané počas kontroly vykonanej v priestoroch navrhovateľa dňa 30. októbra 2013 a 14. novembra 2013 v ďalšom konaní a aj používať akúkoľvek informáciu získanú z týchto podkladov a dôkazov pri ďalšej činnosti odporcu, a to ani ako dôvod na vykonanie novej kontroly voči navrhovateľovi alebo na pokračovanie vyššie uvedenej prebiehajúcej kontroly voči navrhovateľovi.
2. Odporca je povinný obnoviť stav pred nezákonným zásahom, t. j. úplne zničiť všetky podklady a dôkazy získané počas kontroly vykonanej v priestoroch navrhovateľa dňa 30. októbra 2013 a 14.

novembra 2013, a to do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku. Navrhovateľ si zároveň uplatnil náhradu trov konania.

Na odôvodnenie svojho návrhu uviedol, že dňa 13. septembra 2013 mu odporca doručil oznámenie o začatí kontroly zo dňa 6. septembra 2013 č. j. 3872/2013-840 (ďalej len „Oznámenie“). Na základe poverenia zo dňa 5. septembra 2013 č. 20/2013 vydaného ministrom pôdohospodárstva rozvoja vidieka Slovenskej republiky zamestnanci odporcu zahájili dňa 6. septembra 2013 v spoločnosti navrhovateľa kontrolu. V oznámení odporca uviedol, že kontrola je vykonávaná „so zameraním na dodržiavanie ustanovení (Zákona o neprimeraných podmienkach), a to najmä § 4 ods. 2 písm. a); § 4 ods. 2 písm. b); § 4 ods. 4 písm. f); § 4 ods. 4 písm. y) a § 4 ods. 4 písm. w) vo väzbe na vybraných dodávateľov“. Odporca v oznámení žiadal poskytnúť zoznam všetkých obchodných partnerov spoločnosti Kaufland „vo väzbe na predmetný zákon“.

Podaním zo dňa 26. septembra 2013 navrhovateľ zaslal dňa 27. septembra 2013 odporcovi zoznam všetkých jeho dodávateľov potravín (stav k 16. septembru 2013), ktorý obsahoval identifikáciu vyše tisíc dodávateľov spoločnosti Kaufland. Zároveň požiadal odporcu o vysvetlenie niektorých otázok týkajúcich sa kontroly, a to najmä povahu a dôvod vyšetrovania spoločnosti Kaufland v uvedenej veci, poučenie o jeho právach a povinnostiach počas kontroly, a požiadal tiež o nazretie do spisu prípadu a poskytnutie informácie, či v súvislosti s kontrolou odporca komunikoval s tretími osobami so žiadosťou o detaily takejto komunikácie a o možnosť byť prítomný pri budúcej komunikácii s uvedenými osobami.

E-mailom zo 4. októbra 2013 odporca oznámil navrhovateľovi, že dňa 15. októbra 2013 plánuje vykonať v kanceláriách spoločnosti Kaufland kontrolu na mieste a zároveň požiadal navrhovateľa, aby zabezpečil na stanovený deň predloženie obchodných zmlúv vrátane všetkých príloh a dodatkov, výpisov z bankového účtu za obdobie od januára 2013 do septembra 2013, faktúry (riadne vystavené účtovné doklady podľa § 71 ods. 2 zákona č. 222/2004 Z.z. o dani z pridanej hodnoty) za tovar dodaný predmetnými dodávateľmi za mesiace máj, jún, júl 2013, spolu s dodacími listami a objednávkami, prípadne inými prílohami v zmysle platných predpisov SR, ak existujú aj dobropisy a zápočtové faktúry (tieto spolu s písomnou dohodou o započítaní pohľadávok v zmysle § 364 Obchodného zákonníka), prípadne iné písomnosti obsahujúce údaje, informácie, doklady viažuce sa k vyššie uvedeným kontrolovaným ustanoveniam zákona o neprimeraných podmienkach ako napr. rôzne dohody o servisných a iných službách určených k plneniu zo strany dodávateľov, oznámenia o bonusoch a iných peňažných plneniach zo strany dodávateľov, atď. a to ohľadne presne určených dodávateľov pod písm. a) - n). V uvedenom e-maile však odporca vôbec nereagoval na otázky navrhovateľa.

Na základe žiadosti spoločnosti Kaufland bola predĺžená lehota na predloženie dokladov a dňa 30. októbra 2013 vykonali zamestnanci odporcu v kanceláriách spoločnosti Kaufland kontrolu na mieste („inšpekcia“). V ten deň si odniesli zo spoločnosti Kaufland veľkú časť kontrolovanej dokumentácie - viac ako 1 300 dokumentov, čo predstavuje okolo 5000 strán, resp. 20 šanónov. Na záver Inšpekcie pracovníci odporcu oznámili spoločnosti Kaufland, že budú pokračovať v inšpekcii v priebehu nasledujúceho týždňa (t. j. medzi 4. novembrom a 8. novembrom 2013) a zhabujú aj zvyšnú dokumentáciu. Spoločnosť Kaufland oznámila počas inšpekcie zamestnancom odporcu svoje ústne námietky ohľadne nedostatkov Inšpekcie a predložila im svoje stanovisko aj písomne. Následne dňa 14. novembra 2013 zamestnanci odporcu pokračovali v inšpekcii a odniesli zo spoločnosti Kaufland zvyšnú časť kontrolovanej dokumentácie.

Navrhovateľ ďalej v návrhu uviedol, že inšpekcia bola vykonaná na základe poverenia na vykonanie kontroly zo dňa 5. septembra 2013 číslo 20/2013, v ktorom je predmet kontroly vymedzený len všeobecne ako dodržiavanie ustanovení zákona o neprimeraných podmienkach, a to najmä § 4 ods. 2 písm. a), § 4 ods. 2 písm. b), § 4 ods. 4 písm. f), § 4 ods. 4 písm. y) a § 4 ods. 4 písm. w) vo väzbe na vybraných dodávateľov.

Navrhovateľ v návrhu poukázal na to, že kontrola aj inšpekcia vykonávaná odporcom v spoločnosti Kaufland je uskutočňovaná v rozpore s Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd

(ďalej len „Dohovor“), konkrétne článkom 8 - právo na ochranu súkromia a článkom 6 - právo na spravodlivý proces v trestných veciach, čím bol navrhovateľ ukrátený na svojich právach a tento stav je možné odstrániť len návrhom podľa § 250v OSP Podľa jeho názoru je nutné v uvedenej právnej veci analogicky aplikovať na kontrolu a inšpekciu závery ESLP týkajúce sa ochrany práv podľa článkov 6 a 8 Dohovoru vyslovené v súvislosti s konaniami v oblasti ochrany hospodárskej súťaže, nakoľko v súvislosti so zákonom o neprimeraných podmienkach neexistuje v súčasnosti žiadna judikatúra.

V súvislosti s článkom 8 Dohovoru - právo na ochranu súkromia (Každý má právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obydľia a korešpondencie) navrhovateľ uviedol, že právo na ochranu súkromia nie je možné na právnické osoby aplikovať v celej jeho šírke, avšak poukázal na judikatúru Ústavného súdu SR ako i na judikatúru ESLP, podľa ktorej i právnické osoby sú nositelia práva na nedotknuteľnosť obydľia - podnikateľských priestorov, pričom vo všeobecnosti platí, že právo na ochranu súkromia (resp. nedotknuteľnosti obydľia) bráni štátnym orgánom zasahovať akýmkoľvek spôsobom do toho práva s výnimkou stanovenou v článku 8 ods. 2, ktorý ustanovuje, že zásah štátneho orgánu je možný len: a) keď je to v súlade so zákonom a b) je to nevyhnutné v demokratickej spoločnosti v záujme národnej bezpečnosti, verejnej bezpečnosti, hospodárskeho blahobytu krajiny, predchádzania nepokojom a zločinnosti, ochrany zdravia alebo morálky; alebo ochrany práv a slobôd iných. ESLP vo svojej rozhodovacej praxi špecifikoval podmienky uvedené v článku 8 ods. 2, týkajúce sa výnimiek, po splnení ktorých môže kontrolný orgán v rámci inšpekcie zasiahnuť do ochrany obydľia právnickej osoby, pričom zásah musí byť

- a) v súlade s právom,
- b) sledovať legitímny cieľ
- c) byť nevyhnutný v demokratickej spoločnosti.

Navrhovateľ v súvislosti s vyššie uvedeným tvrdil, že inšpekcia má základ v zákone o neprimeraných podmienkach, avšak pokiaľ ide o otázku, či inšpekcia sledovala legitímny cieľ a či je nevyhnutná v demokratickej spoločnosti, tieto kritériá podľa jeho názoru splnené neboli. Počas vykonania kontroly, inšpekcie bolo porušené jeho právo na ochranu súkromia (konkrétne nedotknuteľnosť obydľia) a tým jeho právo podľa článku 8 Dohovoru, resp. čl. 16 Ústavy SR.

Ďalej poukázal na to, že odporca ani v oznámení o začatí kontroly, ani pri vykonaní inšpekcie nevymedzil účel kontroly a ani dôvod jej začatia a nepreukázal, že inšpekcia a kontrola skutočne sledujú legitímny cieľ (t. j. že kontrola a inšpekcia sú v zmysle článku 8 ods. 2 Dohovoru v záujme národnej bezpečnosti, verejnej bezpečnosti, hospodárskeho blahobytu krajiny, predchádzaniu nepokojom a zločinnosti, ochrany zdravia alebo morálky; alebo ochrany práv a slobôd iných). V zmysle § 6 Zákona o neprimeraných podmienkach odporca môže vykonať kontrolu aj z vlastného podnetu, čo však podľa navrhovateľa nemožno vykladať tak, že odporca môže o vykonaní Kontroly a Inšpekcie rozhodnúť svojvoľne, bez toho, aby už pri začatí kontroly jasne uviedol dôvody (podnety) pre vykonanie kontroly ako aj Inšpekcie a definoval tak ich účel a rozsah, ako aj ich legitímny cieľ. Podľa názoru navrhovateľa odporca začal kontrolu a vykonal inšpekciu bez zrejme podnetu, resp. odôvodnenia na takýto úkon a bez jasného vymedzenia jeho účelu - teda bez legitímneho cieľa. Potreba zásahu v tomto prípade nebola nielenže presvedčivo preukázaná, ale nebola dokázaná vôbec. Kontrola a inšpekcia boli zneužitie na „lovenie“ akéhokoľvek potenciálneho porušenia zákona o neprimeraných podmienkach z dokumentácie, ktorú odporca zhabal počas inšpekcie.

Ďalej poukázal na to, že v súlade s judikatúrou ESLP zásah kontrolného orgánu nemôže byť v súlade s článkom 8 Dohovoru najmä v prípade, kedy

- a) bola inšpekcia uskutočňovaná bez predchádzajúceho príkazu vydaného sudcom;
- b) kontrolný orgán disponoval širokou právomocou ohľadom kontroly (kontrolný orgán mal výlučne určiť vhodnosť vykonania inšpekcie, počet, trvania a rozsah inšpekcií); a
- c) počas výkonu inšpekcie nebola prítomná nezávislá tretia osoba.

V prípade inšpekcie odporca rozhodol o jej vykonaní bez toho, aby inšpekcia bola vopred schválená akýmkoľvek súdnym alebo iným nezávislým orgánom, ktorý by zabezpečil nezávislú kontrolu takéhoto

rozhodnutia. ESĽP zdôraznil prísnejšie kritériá, a to, aby bol umožnený proti príkazu na inšpekciu účinný efektívny opravný prostriedok, pričom zdôraznil, že takýto opravný prostriedok nie je kasačná sťažnosť. Pri inšpekcii nebola tiež prítomná žiadna nezávislá tretia osoba, ktorá by kontrolovala zákonný priebeh inšpekcie. V tejto súvislosti navrhovateľ poukázal tiež na judikatúru Súdneho dvora Európskej únie, ktorá vyššie uvedené tvrdenia navrhovateľa potvrdzuje. Súdny dvor Európskej únie svoje závery formuloval v súvislosti so vzťahom, ktorý sa riadi právom Európskej únie a vychádza z princípov práva Európskej únie. Navrhovateľ tvrdil, že vzhľadom na členstvo Slovenskej republiky v Európskej únii, na charakter Slovenskej republiky ako právneho štátu musia byť tieto princípy analogicky a v rovnakom rozsahu aplikovateľné aj na vnútroštátne konania, t. j. aj na kontrolu a inšpekciu.

Navrhovateľ následne poukázal na článok 6 Dohovoru - právo na spravodlivý proces s tým, že podľa judikatúry ESĽP sa pojem „trestné obvinenie“ v zmysle článku 6 Dohovoru musí interpretovať nezávisle od vymedzenia pojmu trestné obvinenie vo vnútroštátnom práve. Kontrola má povahu ako „trestné“ obvinenie v zmysle článku 6 Dohovoru, z toho dôvodu má navrhovateľ právo na spravodlivý proces o jeho „trestnom obvinení“ a teda mu patria všetky práva, ktoré Dohovor priznáva obvinenej osobe. V tejto súvislosti mu patrí:

- a) právo, aby vo veci rozhodol nestranný súd a právo na prezumpciu neviny,
- b) právo byť bez meškania podrobne oboznámený s povahou a dôvodom obvinenia vzneseného proti nemu,
- c) právo, aby mal primeraný čas a možnosti na prípravu svojej obhajoby.

Počas vykonania kontroly boli porušené vyššie uvedené čiastkové práva navrhovateľa vyplývajúce z jeho práva v zmysle článku 6 Dohovoru a článku 50 Ústavy Slovenskej republiky. Postup odporcu voči navrhovateľovi, ako významnému obchodnému reťazcu, je zjavne spolitizovaný. Nedávno boli uverejnené viaceré verejne medializované vyhlásenia ministra, ktoré prejedujú vinu navrhovateľa a dokonca tiež trest, ktorý má byť navrhovateľovi uložený pred tým, ako bolo rozhodnuté vo veci. Minister teda disponuje informáciami nachádzajúcimi sa v spisoch týkajúcich sa kontrol voči spoločnosti Kaufland, a teda minister veľmi pravdepodobne komunikuje s pracovníkmi Kontroly priamo alebo prostredníctvom ich nadriadených. Navrhovateľ je presvedčený, že tieto verejné vyhlásenia ministra ako nadriadeného vo vzťahu k pracovníkom Kontroly, môžu byť pracovníkmi Kontroly vnímané ako inštrukcie na rozhodnutie vo veci. Preto existujú objektívne pochybnosti o nezávislosti, nestrannosti a nepredpojatosti rozhodovania pracovníkov Kontroly v tomto prípade.

Ďalej namietal, že odporca ho vôbec neinformoval, v akej konkrétnej veci akého konkrétneho konania sa mal navrhovateľ dopustiť. Navrhovateľovi bol oznámený iba demonštratívny výpočet ustanovení zákona o neprimeraných podmienkach, na dodržiavanie ktorých je kontrola zameraná, avšak nie presnú právnu charakteristiku konania navrhovateľa. Bolo mu tým tiež odopreté právo na dostatočný priestor na prípravu obhajoby, navrhovateľ navyše nebol dostatočne poučený o právach - právo nahliadnuť do spisu, právo klásť svedkom otázku a pod., ktoré vyplývajú zo zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní.

Navrhovateľ poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorý vo svojej rozhodovacej praxi potvrdil, že poverenie Protimonopolného úradu Slovenskej republiky na vykonanie inšpekcie musí obsahovať určité obsahové a formálne náležitosti, inak trpí vadami, ktoré ovplyvňujú zákonnosť inšpekcie. Taktiež je navrhovateľ presvedčený, že súčasné znenie zákona o neprimeraných podmienkach neposkytuje dostatočné záruky na vykonávanie kontroly voči navrhovateľovi vyžadované najmä v zmysle článku 6 Dohovoru a príslušných článkov Ústavy. V tejto súvislosti navrhovateľ žiadal, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky zvážil podanie návrhu na Ústavný súd Slovenskej republiky na začatie konania o vyslovenie nesúladu zákona o neprimeraných podmienkach s Ústavou Slovenskej republiky a medzinárodnými zmluvami najmä Dohovorom.

Podľa názoru navrhovateľa odporca sa prostredníctvom Kontroly snaží „loviť“ akékoľvek potenciálne porušenie zákona o neprimeraných podmienkach bez toho, aby malo primerané podklady alebo dôkazy odôvodňujúce podozrenie, že spoločnosť Kaufland tento zákon porušila. Tieto obavy sú posilnené opakovanými medializovanými vyjadreniami predstaviteľov odporcu naznačujúce, že kontroly podľa Zákona o neprimeraných podmienkach sú zneužívané na politické ciele; ide najmä o verejné

medializované vyhlásenia ministra Ľubomíra Jahnátka, keď minister neváhal vydávať závažné vyhlásenia a dokonca robiť závery o vine ako aj treste bez toho, aby navrhovateľa čo i len vypočulo. Tieto vyjadrenia preukazujú zaujatosť ministra s cieľom za každú cenu „uloviť“ porušenie Zákona o neprimeraných podmienkach.

K prípustnosti žaloby navrhovateľ uviedol, že podal dňa 13. augusta 2014 sťažnosť, v ktorej sa domáhal ochrany tých práv, ktorých ochrany sa domáha aj touto žalobou. Odporca odpovedal listom z 12.09.2014, doručeným navrhovateľovi 19.09.2014 so záverom, že nebolo zistené porušenie navrhovateľom uvedených práv. V súlade s judikatúrou najvyššieho súdu návrh bol podaný v lehote 30 dní od doručenia oznámenia o vybavení sťažnosti.

Vzhľadom na uvedené navrhovateľ má za to, že sú splnené všetky zákonné podmienky v zmysle § 250v OSP na poskytnutie ochrany pred nezákonným zásahom:

- Navrhovateľ bol ukrátený na svojich právach a právom chránených záujmoch;
- Inšpekcia je nezákonným zásahom,
- Predstavuje iba faktický úkon odporcu,
- Nezákonný zásah trvá a reálne hrozí jeho opakovanie, pričom odporca prehliada jeho námietky,
- Neexistujú prostriedky, ktoré by zabránili porušovaniu práv navrhovateľa,
- Navrhovateľ sa nedomáha len určenia, že zásah bol nezákonný; a
- Návrh podal v zákonnej lehote.

Odporca vo vyjadrení k návrhu navrhol, aby najvyšší súd po preverení právne významných skutočností návrh ako nedôvodný a nepripustný zamietol v celom rozsahu.

Uviedol, že navrhovateľ sa ochrany pred nezákonným zásahom v súvislosti s vykonávaním kontroly podľa zákona o neprimeraných podmienkach domáhal návrhom z 31.10.2013, ktorý bol zamietnutý rozsudkom sp. zn. 10Sžz/5/2012 z 30. júla 2014 a ochrany pred nezákonným zásahom v súvislosti s vykonávaním kontroly na základe poverenia č. 20/2013 z 5. septembra 2013 sa domáha ochrany aj návrhom zo 14. augusta 2014, o ktorom zatiaľ nebolo rozhodnuté.

Ďalej uviedol, že predmetná kontrola neprimeraných podmienok podľa zákona o neprimeraných podmienkach vykonávaná zamestnancami ministerstva na základe poverenia č. 20/2013 zo dňa 5. septembra 2013 nie je v súčasnosti ukončená. Ako vyplýva z obsahu poverenia, kontrola je zameraná na dodržiavanie ustanovení zákona, a to najmä § 4 ods. 2 písm. a); § 4 ods. 2 písm. b); § 4 ods. 4 písm. f); § 4 ods. 4 písm. y); § 4 ods. 4 písm. w) vo väzbe na vybraných dodávateľov. Začatie kontroly oznámilo ministerstvo navrhovateľovi listom zo 06.09.2013, doručeným 13.09.2013; prílohou oznámenia bola Informácia o oprávneniach a povinnostiach kontrolovaného subjektu. Osobné stretnutie za účelom prevzatia dokladov a písomností nevyhnutných k výkonu kontroly sa uskutočnilo dňa 30. októbra 2013 v sídle kontrolovaného subjektu, kedy zamestnanci odporcu prevzali kópie požadovaných dokladov a písomností. Z tohto stretnutia bol spísaný Úradný záznam č. 01/P20/2013 s dohodou o ďalšom stretnutí dňa 14.11.2013 za účelom prevzatia ďalšej časti originálov a kópií dokladov a písomností nevyhnutných k výkonu kontroly.

Zamestnanci odporcu, poverení výkonom kontroly začali z predložených dokladov a písomností zisťovať, či medzi účastníkmi obchodného vzťahu bola dohodnutá a uplatňovaná podmienka, ktorú zákon o neprimeraných podmienkach deklaruje ako neprimeranú.

Odporca poukázal na to, že kontrolu neprimeraných podmienok vykonával plne v súlade so zákonom o neprimeraných podmienkach ako aj plne v súlade s ustanoveniami zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 10/1996 Z.z. a pri jej vykonávaní, či postupe v žiadnom ohľade nie je možné vyvodiť také pochybenia, ktoré by signalizovali zásah do základného práva navrhovateľa na ochranu súkromia podľa článku 8, či do základného práva navrhovateľa na spravodlivý proces podľa článku 6 Dohovoru.

Odporca nesúhlasí s argumentom navrhovateľa, že inšpekcia vykonávaná v zmysle zákona č. 136/2001 Z. z. o ochrane hospodárskej súťaže je veľmi podobný typ šetrenia, ako sú kontroly vykonávané podľa zákona o neprimeraných podmienkach, nakoľko právomoci týkajúce sa vykonávania inšpekcie podľa zákona č. 136/2001 Z. z. sú definované aj v unijných právnych predpisoch, teda ide o oblasť harmonizovaného práva Európskej únie a zákon č. 362/2012 Z. z. je právnym predpisom, ktorý na unijné právne predpisy odkazuje len v tom zmysle, kde v primárnom a sekundárnom práve Európskej

únie je problematika tohto zákona upravená.

V súvislosti s tvrdením navrhovateľa o porušení čl. 8 a čl. 6 Dohovoru poukázal na rozsudok Najvyššieho správneho súdu ČR č.j. 2 As 43/2004-51 zo 04.08.2005, podľa ktorého „vykonávanie kontroly u podnikateľa nepredstavuje zásah do jeho osobnostných práv, ale je prejavom dozoru nad dodržiavaním podmienok a obmedzení pre výkon určitých činností podľa čl. 26 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd“.

Podľa názoru odporcu navrhovateľ nepodal návrh v zákonnej 30-dňovej lehote. Navrhovateľ podal 13.08.2014 na ministerstvo podanie označené ako sťažnosť proti výkonu kontroly na mieste dňa 30. októbra 2013 a 14. novembra 2013 v konaní č. 3872/2013-840, na ktorú odporca odpovedal listom z 12.09.2014, doručeným navrhovateľovi 19.09.2014. Tomuto podaniu navrhovateľa však predchádzala sťažnosť proti výkonu kontroly na mieste dňa 16. júla 2014 v konaní č. 3872/2013-840, ktorú odporca vybavil listom z 28. júla 2014 a listom z 27. augusta 2014. Obe sťažnosti teda súviseli s vykonávaním tej istej kontroly oznámenej listom zo dňa 6. septembra 2013, doručeným dňa 13. septembra 2013. Podľa názoru odporcu by 30 dňová lehota mala začať plynúť odo dňa, kedy bola navrhovateľovi doručená odpoveď na podanie vo veci Sťažnosti proti výkonu kontroly na mieste zo 16. júla 2014 v konaní č. 3872/2013-840, a nie odo dňa doručenia odpovede na sťažnosť proti výkonu kontroly na mieste zo dňa 30. októbra 2013 a 14. novembra 2013 v konaní č. 3872/2013-840. Navyše podľa právneho názoru vysloveného v rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 3Sžz/4/2011 bol rozhodujúcou skutočnosťou pre začatie plynutia subjektívnej lehoty deň, keď reálne bola začatá opakovaná daňová kontrola. To by znamenalo, že v danom prípade je pre začatie plynutia subjektívnej lehoty rozhodujúcou skutočnosťou deň, kedy bolo kontrolovanému subjektu doručené Oznámenie o začiatku kontroly, t. j. 13. september 2013. Subjektívna lehota na podanie návrhu vo veci ochrany pred nezákonným zásahom začala teda plynúť nasledujúci deň, t. j. 14. septembra 2013. Posledný deň tejto lehoty pripadol na 13. októbra 2013 (nedeľa), čo znamená, že posledným dňom lehoty bol pondelok 14. októbra 2013, a nie 19. september 2014.

K požiadavke na zničenie dôkazov, ktoré odporca získal počas kontroly, odporca poukázal na ustanovenie § 11 ods. 2 písm. b) zákona č. 10/1996 Z. z., ktoré sa na výkon kontroly vzťahuje primerane, a podľa ktorého tieto - ak už nie sú potrebné na ďalší výkon kontroly alebo na iné konanie podľa osobitných predpisov, je odporca povinný vrátiť tomu, komu boli odňaté. Ak by odporca ako kontrolný orgán pri vrátení odobratých materiálov nepostupoval v súlade so zákonom, išlo by o konanie nad rámec jeho zákonných oprávnení.

Pokiaľ ide o požiadavku obnoviť stav pred nezákonným zásahom, podľa názoru odporcu samotná kontrola neprímeraných podmienok vykonávaná podľa zákona protiprávnym konaním nie je a ani nemôže byť, pretože oprávnenie na jej vykonávanie vyplýva priamo zo zákona. Nie je preto zrejmé, ako a v akom rozsahu by mal súd uložiť odporcovi povinnosť obnoviť stav pred zásahom. Pretože navrhovateľ de facto žiada uloženie zákazu voči oprávneniu odporcu, ktoré mu ako kontrolnému orgánu vyplýva priamo zo zákona o neprímeraných podmienkach v obchodných vzťahoch, a preto ani nemôže byť nezákonným zásahom, odporca žiada jeho návrh zamietnuť. Platí to pre celý navrhovaný petit, ktorý je nielen nevykonateľný, ale nie je ani dostatočne dôvodný a jeho vyhovením by došlo k zákazu vykonávať zákonné oprávnenie. Navyše skúmanie, či kontrola neprímeraných podmienok je ministerstvom uskutočňovaná v rozpore s príslušnými právnymi predpismi a v tejto súvislosti či navrhovateľ bol ukrátený na svojich právach a právom chránených záujmoch, považuje za predčasné, prejudikovalo by ďalší postup odporcu a neprípustne by zasahovalo do právomoci orgánov verejnej správy.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd vecne príslušný na konanie o návrhu navrhovateľa pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy podľa § 250v a nasl. OSP, podľa § 250v ods. 8 v spojení s § 250g ods. 1 OSP prejednal vec na pojednávaní dňa 15. júla 2015 a dospel jednomyselne k záveru, že prejednaniu návrhu v časti bodu 1 petitu bráni prekážka litispendencie a vo zvyšnej časti navrhovateľov návrh nie je dôvodný. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 15. júla 2015. (§ 250ia OSP)

Podľa § 250v ods. 1 OSP, fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá tvrdí, že bola ukrátená na svojich právach a právom chránených záujmoch nezákonným zásahom orgánu verejnej správy, ktorý nie je rozhodnutím, a tento zásah bol zameraný priamo proti nej alebo v jeho dôsledku bol proti nej priamo

vykonaný, môže sa pred súdom domáhať ochrany proti zásahu, ak taký zásah alebo jeho dôsledky trvajú alebo hrozí jeho opakovanie.

Podľa § 250v ods. 3 OSP, návrh nie je prípustný, ak navrhovateľ nevyčerpal prostriedky, ktorých použitie umožňuje osobitný predpis, alebo ak sa navrhovateľ domáha len určenia, že zásah bol alebo je nezákonný. Návrh musí byť podaný do 30 dní odo dňa, keď sa osoba dotknutá zásahom o ňom dozvedela, najneskôr však do jedného roka odo dňa, keď k nemu došlo.

Podľa § 250v ods. 4 OSP, súd o takom návrhu rozhodne rozsudkom. Ak súd návrhu vyhovie, vo výroku rozsudku uvedie označenie orgánu, ktorému sa povinnosť ukladá, predmet a číslo správneho konania a lehotu, v ktorej má orgán verejnej správy túto povinnosť vykonať. Povinnosť spočíva v zákaze pokračovať v porušovaní práva navrhovateľa a v príkaze, ak je to možné, obnoviť stav pred zásahom. Ustanovenie § 250u platí rovnako. Súd návrh zamietne, ak nie je dôvodný alebo návrh nie je prípustný.

Základnou úlohou súdu aplikujúceho ustanovenie § 250v ods. 1 OSP, ktorý koná v správnom súdnictve o návrhu smerujúcom proti tvrdenému zásahu orgánu verejnej správy je preveriť, či sa navrhovateľ skutočne prostredníctvom svojho návrhu domáha súdnej ochrany proti nezákonnej aktivite verejnej správy (materiálna stránka verejnej správy) a či navrhovateľom označená verejná správa skutočne takúto aktivitu vykonala (formálna stránka verejnej správy). Uvedené je dôležité z toho hľadiska, že Občiansky súdny poriadok obsahuje viacero rôznych prostriedkov súdnej nápravy pochybení alebo nedostatkov verejnej správy, pričom výber konkrétneho prostriedku je ponechaný celkom na dispozičnej vôli účastníka. Súd konajúci v správnom súdnictve nesmie vo vzťahu k zvolenému prostriedku súdnej nápravy účastníkom zaujať žiadne iné hodnotiace stanovisko ako iba to, či tento prostriedok bol účastníkom zvolený správne, pričom ho nesmie v konaní upozorňovať na prípadnú nevhodnosť ním zvoleného prostriedku súdnej ochrany, resp. mu radíť iný konkrétny prostriedok.

Zmyslom tejto právnej úpravy je posilnenie ochrany fyzických a právnických osôb pred takými zásahmi, ktoré nie sú založené na konkrétnom rozhodnutí orgánu verejnej správy, ale spočívajú vo faktickej činnosti proti nej a vyžadujú si súdnu pomoc vo forme nápravy tohto pre navrhovateľa spoločensky neúnosného stavu. Citované ustanovenie § 250v ods. 3 OSP upravuje podmienky prípustnosti návrhu na ochranu pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy. Ide o kumulatívne stanovené podmienky prípustnosti návrhu, ktorými je jednak vyčerpanie dostupných opravných prostriedkov podaných s cieľom nápravy dôsledkov nezákonného zásahu a jednak podanie návrhu v zákonom určenej subjektívnej a objektívnej lehote. Za právne prostriedky, ktorých použitie umožňuje osobitný predpis, považuje judikatúra Najvyššieho súdu SR ako aj judikatúra Ústavného súdu SR predovšetkým inštitút sťažnosti podľa zákona č. 9/2010 Z. z. (predtým podľa zákona č. 152/1998 Z. z.).

Aj vzhľadom na námietky odporcu najvyšší súd skúmal predovšetkým splnenie podmienok prípustnosti návrhu vyplývajúcich z citovaného ustanovenia § 250v ods. 3 OSP. Odporca videl neprípustnosť návrhu z dôvodu nedodržania zákonnej 30 dňovej lehoty na podanie návrhu, čo bližšie odôvodnil vo vyjadrení k návrhu. Najvyšší súd Slovenskej republiky vychádzal v danom prípade z jeho ustálenej judikatúry, v zmysle ktorej ustanovenie § 250v ods. 3 OSP je nevyhnutné vykladať tak, že o existencii zásahu sa navrhovateľ dozvedel až doručením oznámenia o vybavení sťažnosti (R 80/2011). Akceptoval v tejto súvislosti názor navrhovateľa, že návrh bol podaný včas, vychádzajúci zo skutočnosti, že odpoveď na sťažnosť zo dňa 13.08.2014 mu bola doručená 19.09.2014, takže návrh podaný najvyššiemu súdu dňa 3. októbra 2014, bol podaný v zákonnej tridsaťdňovej lehote. Tu je potrebné uviesť, že navrhovateľ sa už domáhal voči odporcovi ochrany pred nezákonným zásahom vo veci tej istej kontroly v konaní vedenom na najvyššom súde pod sp. zn. 10Sžz/5/2013, v ktorom súd jeho návrh z 31.10.2013 rozsudkom z 30.07.2014 zamietol ako neprípustný z dôvodu nevyčerpania prostriedkov nápravy ako zákonnej podmienky prípustnosti podaného návrhu, a to bez toho, aby posudzoval jeho dôvodnosť. Navrhovateľ preto podal sťažnosť na postup odporcu a po obdržaní negatívnej odpovede podal obsahovo totožný návrh. Súd sa preto musel zaoberať aj otázkou, či právoplatné rozhodnutie o zamietnutí návrhu z dôvodu jeho neprípustnosti zakladá prekážku na jej nové prejednanie v zmysle § 159

ods. 3 OSP a dospel k záveru, že takúto prekážku by zakladalo len rozhodnutie o zamietnutí návrhu z dôvodu jeho nedôvodnosti (teda po jeho meritórnom prejednaní).

Splnenie ďalšej zákonnej podmienky - vyčerpanie prostriedkov, ktorých použitie umožňuje osobitný predpis, sporné nebolo.

Ako je zrejmé z podaného návrhu na ochranu pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy podľa § 250v OSP zo dňa 3. októbra 2014, v bode 1 petitu sa navrhovateľ domáhal, aby súd zakázal odporcovi pokračovať v porušovaní práv navrhovateľa, najmä práva na ochranu súkromia a na spravodlivý proces v konaní č. 3872/2013 vo veci kontroly vykonávanej u navrhovateľa so zameraním na dodržiavanie ustanovení zákona o neprimeraných podmienkach v obchodných vzťahoch, ktorých predmetom sú potraviny, začatej na základe Poverenia č. 20/2013 zo dňa 5. septembra 2013. Konkrétne žiadal, aby súd zakázal odporcovi najmä používať podklady a dôkazy získané počas kontroly vykonanej v priestoroch navrhovateľa dňa 30. októbra 2013 a 14. novembra 2013 v ďalšom konaní a aj používať akúkoľvek informáciu získanú z týchto podkladov a dôkazov pri ďalšej činnosti odporcu, a to ani ako dôvod na vykonanie novej kontroly voči navrhovateľovi alebo na pokračovanie vyššie uvedenej prebiehajúcej kontroly voči navrhovateľovi.

Rovnakej ochrany proti kontrole vykonávanej na základe poverenia z 05.09.2013 s obsahovo totožným petitom sa navrhovateľ domáhal aj návrhom zo 14. augusta 2014 vedeným na najvyššom súde pod sp. zn. 10Sžz/10/2014, o ktorom súd rozhodol dňa 15.07.2015. Jediným rozdielom v obsahu petitu boli dátumy kontroly na mieste, kedy odporca získal požadované podklady a dôkazy, a to v prípade návrhu z 03.10.2014 išlo o dni 30.10.2013 a 14.11.2013 a v prípade návrhu zo 14.08.2014 o dni 16.07.2014 a 21.07.2014. V oboch prípadoch však išlo o doklady, týkajúce sa odporcom určených vybraných dodávateľov navrhovateľa v rámci tej istej kontroly s tým rozdielom, že v prvom prípade išlo o kópie a v druhom o originály dokumentov, pričom dôvodom opakovane uplatnenej požiadavky na predloženie dokladov v rámci prebiehajúcej kontroly bola skutočnosť, že doklady získané v r. 2013 odporca poskytol najvyššiemu súdu ako súčasť administratívneho spisu v súvislosti s prebiehajúcim konaním vedeným pod sp. zn. 10Sžz/5/2013.

V zmysle § 83 OSP, podľa ktorého začatie konania bráni tomu, aby o tej istej veci prebiehalo iné súdne konanie, a ktoré v zmysle § 246c ods. 1 OSP platí aj pre konanie o ochrane pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy, najvyšší súd v tejto časti, t. j. v totožnej časti bodu 1 petitu, konanie zastavil.

Predmetom konania zostal bod 2. petitu, ktorým sa navrhovateľ domáhal, aby súd uložil odporcovi povinnosť „obnoviť stav pred nezákonným zásahom, t. j. úplne zničiť všetky podklady a dôkazy získané počas kontroly vykonanej v priestoroch navrhovateľa dňa 30. októbra 2013 a 14. novembra 2013, a to do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku“. Od petitu uplatneného v konaní vedenom pod sp. zn. 10Sžz/10/2014 sa tento petit líšil len v tom, že v skôr podanom návrhu sa navrhovateľ domáhal uloženia povinnosti vrátiť všetky podklady a dôkazy získané počas kontroly vykonanej v priestoroch navrhovateľa dňa 16. júla 2014 a 21. júla 2014, kým v tejto veci žiadal o ich zničenie. Pretože ide o obdobnú vec, aká už bola predmetom konania vedenom na najvyššom súde pod sp. zn. 10Sžz/10/2014 a o ktorej najvyšší súd rozhodol rozsudkom zo dňa 15.07.2015 tak, že návrh ako nedôvodný zamietol, nemal senát najvyššieho súdu ani v tomto prípade dôvod odkloniť sa od vysloveného právneho názoru, s ktorým sa stotožňuje.

Tento právny názor vychádza zo záveru, že oprávnenie vykonávať kontrolu neprimeraných podmienok vyplýva ministerstvu priamo zo zákona o neprimeraných podmienkach v obchodných vzťahoch, ktorých predmetom sú potraviny (§ 6 ods. 1) a túto môže vykonať u odberateľa alebo dodávateľa z vlastného podnetu, z podnetu účastníka obchodného vzťahu alebo z podnetu tretej osoby (§ 6 ods. 2 zákona), pričom najvyšší súd nezistil, že by v danom prípade konanie odporcu bolo v rozpore so zákonom, že by sa jednalo o nezákonnú aktivitu orgánu verejnej správy a taktiež o priamy zásah do subjektívnych práv navrhovateľa. Podľa názoru najvyššieho súdu sa o nežiaduci stav majúci svoj základ v mimozákonnom aktivizme (útoku, postupe) jednoznačne nejedná. Naopak, zistiť dohodnutie a

uplatňovanie neprimeraných podmienok medzi účastníkmi obchodného vzťahu je možné len z údajov, informácií, dokladov a písomností, predloženie ktorých si ministerstvo v tomto prípade v zmysle zákona o neprimeraných podmienkach vyžiadalo od kontrolovaného subjektu - spoločnosti Kaufland Slovenská republika v.o.s., ako účastníka obchodného vzťahu. Tento postup je nielen v súlade s ustanovením zákona o neprimeraných podmienkach, ale aj v súlade s ustanoveniami zákona č. 10/1996 Z.z. o kontrole v štátnej správe. Je tiež zrejmé, že navrhovateľ na vykonanie kontroly poskytol odporcovi všetku potrebnú súčinnosť, a to vstupovať do objektov, zariadení a prevádzok, na pozemky a do iných priestorov a v určenej lehote tiež poskytol doklady, iné písomnosti, vyjadrenia a informácie potrebné na výkon kontroly.

Je jednoznačne zrejmé, že samotné začatie a výkon kontroly neprimeraných podmienok za účelom dohodnutia a uplatňovania neprimeraných podmienok medzi účastníkmi obchodného vzťahu nemôže byť samo o sebe nezákonným zásahom, pretože takéto oprávnenie vyplýva Ministerstvu priamo zo zákona, nie je teda možné Ministerstvu stanoviť zákaz používať podklady a informácie získané počas kontroly pri ďalšej činnosti Ministerstva, a platí to aj pre uloženie povinnosti zničiť všetky podklady a dôkazy získané počas kontroly, kde pre odporcu navyše platí zo zákona vyplývajúca povinnosť tieto vrátiť kontrolovanej osobe. V tejto časti bol preto návrh zamietnutý ako nedôvodný.

O trovách konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 2 a § 142 ods. 1 OSP v spojení s § 250v ods. 5 OSP tak, že účastníkom ich náhradu nepriznal, pretože navrhovateľ v konaní nebol neúspešný a odporcovi nevznikol zákonný nárok na ich náhradu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.